

La família, entre el recer i el setge

Probablement no es podria explicar aquest personatge polític sense la dimensió familiar. Una dimensió que, tot i que sovint ha quedat en un segon terme, ha estat un puntal de manera que, pràcticament, ha passat a formar part d'un dels entorns polítics més del fins ara president català.

Senyoreta, senyoreta, avui el pare ha vingut a dinar a casa", va clamar content l'Oleguer, el petit de la saga Pujol-Ferrusola, un dia a classe com el més extraordinari dels fets. L'anècdota és el valuós retrat de l'advertència que Jordi Pujol va fer a Marta Ferrusola tot just acabats de casar al monestir de Montserrat, el juny del 1956: en certs moments la pàtria passaria per sobre la família, i així ho va admetre la mare dels seus set fills. Els dos primers, el Jordi (1958) i la Marta (1959), van ser els que van viure els gairebé tres anys de presó de Pujol a Saragossa. Després, i amb l'entestament de ser exemple per a un poble "demogràficament massa petit", van venir el Josep (1963), el Pere (1965), l'Oriol (1966), la Mireia (1969) i l'Oleguer (1972). Cinc d'ells casats i dos independitzats, ara ja són almenys catorze néts, una àmplia nissaga que s'ha convertit sovint en carn de canó de l'artilleria política lligada inevitablement al poder. A casa, qui hi ha estat, qui ha protegit, qui ha "fet córrer les cleques, i no em fa cap vergonya dir-ho, perquè si no és amb alguna bufa, a vegades no es tira endavant", ha estat ella, la Marta. Una "primera dama" forta, independent i sincera –a vegades massa, a jutjar per algunes relliscades–, i que en certa època hauria volgut tenir més pes al partit, però que va declinar per seguir ocupant la sectorial de l'esport, món que coneix a la perfecció. Sota l'aparent façana de dona clàssica, s'ha llançat en paracaigudes, ha fet parapent, ràfting, l'Aneto, la Pica d'Estats, als 55 anys va pujar el Montblanc... En definitiva, és qui ha inculcat l'afició a l'excursionisme a la família. Ferrusola ha estat el fil conductor entre fills i "president", tal com l'anomenen fins i tot a casa. Ell no hi era però ho sabia tot...

I malgrat l'absència, Pujol va confessar en una ocasió que el matrimoni li havia "estabilitzat" la vida. "Tinc la impressió –afegia– que si no m'hagués casat, hauria tingut una vida desordenada, com sense timó." Un timó conduït des de sempre per la Marta, i que si bé ha estat la referència vital d'un home que ha reconegut no tenir gairebé amics, també ha estat el seu taló d'Aquil·les. Tots dos han intentat guardar amb recel la vida familiar sempre en l'austeritat, en un domicili que no s'ha mogut mai –amb els mateixos mobles del menjador, regal de noces– del pis comprat el 1956 al carrer General Mitre, que va ser ampliat amb el del costat quan la família va créixer. Al contrari que Tarradellas, Pujol només va dormir dues nits a la residència oficial de la Generalitat, la Casa dels Canonges, quan va prendre possessió el 1980. La influència de la branca maternal –la Maria de can Soley, la mare que viu amb la germana–, una família pagesa i profundament catòlica de Premià de Dalt, li ha marcat el caràcter sobri i tenaç propi d'un home de camp.

Alguns dels seus biògrafs apunten que l'absència a casa l'ha contrarestat afrontant amb certa indulgència els afers públics que han afectat els fills. La fina línia divisòria que separa els contractes de l'administració catalana amb empreses relacionades amb els fills ha estat l'arma d'atac de l'oposició durant anys. El matrimoni ha defensat a ultrança el dret de la família a fer negocis. Només l'Oriol, el cinquè i veterinari, ha seguit la veta política paterna. El primogènit, el Jordi, el que més tinta ha fet córrer, va intentar-ho, però finalment ha optat per situar-se més a l'ombra, al sector dels negocis, i ha adoptat el paper d'home tèrbol de la nissaga. Impetuós, amant dels cotxes, amb diversos accidents al currículum, va tenir un paper clau en la sortida de Miquel Ro-

Marta Ferrusola i Jordi Pujol, envoltats dels seus fills i filles, l'any 1986. D'esquerra a dreta, Mireia, Oriol, Marta, Josep, Jordi, Pere i Oleguer. Les responsabilitats del president han fet que la mare tirés endavant tota la família.

ca del partit. Jordi i Oriol han liderat el sector sobiranista de CDC i han estat fermes impulsors de la candidatura successòria d'Artur Mas. Des del partit, el 1996, l'Oriol va fer el pas a la direcció general d'Afers Interdepartamentals: tres anys coordinant catorze conselleries, un salt qualitatiu que, tot i la seva joventut, li ha permès agafar un gran poder en l'entramat polític de Palau. Curiosament, l'endogàmia de "l'oasi català" ha fet que la seva dona sigui una neboda segona de Pasqual Maragall. Després de passar per l'Ajuntament de Barcelona, va ser nomenat secretari general d'Indústria, càrrec que va deixar per incorporar-se de ple a la campanya de Mas. La crisi de Lear Cervera va posar a l'ull de l'huracà a en Josep, el fill brillant dedicat a les finances i fundador d'Euopraxis, la consultora que va participar en el tancament de Lear i abans, l'any 1999, en la privatització de Catalana de Telecomunicacions, en què el seu client Uni2 va pagar quasi 50

milions d'euros pel 65% de l'empresa licitada, que després seria Al-pi. Josep va sorprendre amb una carta contundent a la premsa, l'abril del 2002, negant totes les acusacions llançades pel cas Lear. El quart fill, Pere, enginyer agrònom, també va ser interpellat pels contractes adjudicats per l'executiu autonòmic a través de GISA i REGSA a la consultoria mediambiental de la qual és soci, Entorn S. L. I tampoc se n'ha escapat la segona filla, Marta, l'arquitecta. Els seus encàrrecs per a diversos departaments fets abans del 1995, quan es podia adjudicar sense concurs públic, han estat tots qüestionats. La Mireia i l'Oleguer, els petits, han quedat més al marge de la dissecció mediaticopolítica. L'Oleguer en va ser víctima durant el relleu de la torxa olímpica —hi van participar sis dels set germans—, perquè ell ho va fer al costat d'una senyera i d'una pancarta "Freedom for Catalonia". La Mireia, ballarina i fisioterapeuta, és la més independent. Ha estat l'única que

Pujol no ha vist néixer, absent per un viatge a París.

En la versió d'empresària, Marta Ferrusola tampoc s'ha salvat de diferents suspicàcies de l'oposició al Parlament amb motiu de les activitats d'Hidroplant, la floristeria i servei de jardineria que va obrir ja amb els fills pujats junt amb dues amigues més.

De tot plegat, però, l'episodi que més ha crispat Pujol ha estat l'espionatge que l'antic Cesid va mantenir el 1993 sobre ell i els negocis familiars, fet que mai perdonarà al llavors ministre Narcís Serra i que es va conèixer dos anys després, coincidint amb els rumors sobre possibles pagaments de comissions per part de l'empresari —abans "model"— Javier de la Rosa, relacionats amb un fill seu. Tampoc llavors, ni mai en vint-i-tres anys, cap d'aquests "afers" han acabat en causa judicial.

Judit Permanyer